

Β. ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ

2. Το πρώτο διάστημα

Πρόσφυγες:

- Οι πρώτες απογραφές των προσφύγων που κατέφυγαν στην Ελλάδα **δεν αποδίδουν** την πραγματικότητα.
- Ο αριθμός πρέπει να ήταν πολύ μεγαλύτερος, αν υπολογίσουμε την υψηλή **θνησιμότητα** των πρώτων χρόνων λόγω των άθλιων **συνθηκών** διαβίωσης και των **επιδημιών**, το μειωμένο αριθμό **γεννήσεων** και την **μετανάστευση** πολλών προσφύγων σε άλλες χώρες.
- Στην απογραφή του 1928 καταγράφηκαν **1.220.000** πρόσφυγες.
- **Αρρώστιες** κατέβαλαν τους πρόσφυγες που ήταν **ταλαιπωρημένοι, πρόχειρα στεγασμένοι** και υποσιτίζονταν. Ο τύφος, η γρίπη, η φυματίωση (κυρίως στις πόλεις) και η ελονοσία (κυρίως στην ύπαιθρο) θέριζαν.
- Σύμφωνα με τα στοιχεία της **Κοινωνίας των Εθνών**, ένας σημαντικός αριθμός προσφύγων πέθαναν μέσα σ' ένα χρόνο από την άφιξή τους στην Ελλάδα.
- Οι πρόσφυγες ήταν **άρρωστοι, ψυχικά τραυματισμένοι** από την απώλεια συγγενών και φίλων, της πατρογονικής γης και του ευρύτερου κοινωνικού χώρου όπου είχαν ζήσει.

Το ελληνικό κράτος:

Ίδια μέσα:

- Στην αρχή το κράτος αντιμετώπισε **με τα μέσα που διέθετε** τις πρώτες στοιχειώδεις και πιεστικές ανάγκες των προσφύγων: διατροφή, προσωρινή στέγαση, ιατρική περίθαλψη.
- Κινητοποιήθηκαν **ιδιώτες**, ατομικά ή οργανωμένα.
- **Ξένες φιλανθρωπικές οργανώσεις** που δραστηριοποιήθηκαν στην Ελλάδα ιδιαίτερα για την ιατρική περίθαλψη και την παροχή φαρμάκων.
- Διενεργήθηκαν έρανοι, οργανώθηκαν πρόχειρα συσσίτια και έγινε προσπάθεια για καθημερινή διανομή ψωμιού, παροχή ρουχισμού και άλλων ειδών πρώτης ανάγκης.

Υπουργείο Περιθάλψεως: Με την άφιξη των προσφύγων, το έργο της προσωρινής στέγασης ανέλαβε το Υπουργείο Περιθάλψεως, που ενισχύθηκε με έκτακτο προσωπικό.

Ταμείο Περιθάλψεως Προσφύγων:

- Ιδρύθηκε **Νοέμβριο του 1922**.
- Ανήγγειρε ξύλινα παραπήγματα για την στέγαση των προσφύγων.

Κατοικίες:

- Πλήθος ξεπρόβαλλαν οι **αυτοσχέδιες** κατασκευές που χρησίμευαν ως προσωρινά καταλύματα (καλύβες, παράγκες, σκηνές) γύρω από τις πόλεις, σε πλατείες ή στα κενά οικοπέδα των πόλεων.
- **Δεν έμεινε χώρος στεγασμένος που να μη χρησιμοποιήθηκε:** σχολεία, εκκλησίες και τζαμιά, στρατώνες, θέατρα, δημόσια κτήρια, αποθήκες, υπόγεια.
- **Επιτάχθηκαν τα άδεια σπίτια** σε όλη την επικράτεια.

- Καταλήφθηκαν ακόμη και οι **κατοικούμενοι χώροι**, οι ένοικοι των οποίων μοιράστηκαν την κατοικία τους με τους πρόσφυγες.

Με την ελπίδα της επιστροφής:

- Το πρώτο διάστημα, οι περισσότεροι πρόσφυγες ανέχονταν τις αντίξοες συνθήκες διαβίωσης, επειδή θεωρούσαν προσωρινή την παραμονή τους στην Ελλάδα. Η αίσθηση αυτής της προσωρινότητας καθυστέρουσε σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες, την κοινωνική και οικονομική τους ένταξη και την ταύτισή τους με τον γηγενή πληθυσμό.

- Μετά την υπογραφή της Σύμβασης της Λοζάνης, οι πρόσφυγες άρχισαν να συνειδητοποιούν ότι το όνειρο της επιστροφής δεν επρόκειτο να πραγματοποιηθεί. Στόχος τους τώρα έγινε η βελτίωση των συνθηκών της ζωής τους και η ενσωμάτωσή τους στη νέα πατρίδα.